

V Bruseli 16. októbra 2024
(OR. en)

14554/24

Medziinštitucionálny spis:
2024/0251(NLE)

CCG 31

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	15. októbra 2024
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2024) 459 final
Predmet:	Návrh ROZHODNUTIE RADY o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať na zasadnutiach účastníkov dohody OECD o štátom podporovaných vývozných úveroch, pokiaľ ide o spoločné stanoviská týkajúce sa požiadavky na minimálnu platbu v hotovosti

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2024) 459 final.

Príloha: COM(2024) 459 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 15. 10. 2024
COM(2024) 459 final

2024/0251 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

**o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať na zasadnutiach účastníkov dohody
OECD o štátom podporovaných vývozných úveroch, pokiaľ ide o spoločné stanoviská
týkajúce sa požiadavky na minimálnu platbu v hotovosti**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia o pozícii, ktorá sa má v mene Únie zaujať na zasadnutiach účastníkov dohody OECD o štátom podporovaných vývozných úveroch (ďalej len „dohoda“), pokiaľ ide o budúce spoločné stanoviská predložené účastníkmi týkajúce sa požiadavky na minimálnu platbu v hotovosti.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohoda o štátom podporovaných vývozných úveroch

Dohoda je džentlmenskou dohodou, ktorej cieľom je poskytnúť rámec pre náležité využívanie štátom podporovaných vývozných úverov. V praxi to znamená stanovenie rovnakých podmienok (pri ktorých sa hospodárska súťaž odvíja od ceny a kvality vyvážaného tovaru a služieb, a nie od poskytnutých finančných podmienok) a snahu o odstránenie subvencií a narušení obchodu súvisiacich so štátom podporovanými vývoznými úvermi (ďalej aj „štátna podpora“). Dohoda nadobudla platnosť v apríli 1978 a jej trvanie nie je časovo obmedzené.

Dohoda je administratívne zakotvená v OECD a sekretariát OECD pre vývozné úvery k nej poskytuje podporu. Nie je však aktom OECD¹.

Európska únia – a nie jej členské štáty – je účastníkom dohody, ktorej znenie bolo transponované do *acquis* Spoločenstva nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1233/2011 zo 16. novembra 2011². Keďže teda ide o záležitosť práva Únie, dohoda je právne záväzná.

2.2. Účastníci dohody

Dohoda má v súčasnosti jedenásť účastníkov (ďalej len „účastníci dohody“): Austrália, Kanada, Európska únia, Japonsko, Kórea, Nový Zéland, Nórsko, Spojené kráľovstvo, Švajčiarsko, Turecko a Spojené štáty.

Účastníci dohody môžu prijímať rozhodnutia o zmenách dohody vrátane „spoločných stanovísk“ v súlade s kapitolou IV oddielom 5 dohody. Rozhodnutia sa prijímajú konsenzom, takže ak niektorý z účastníkov vznesie námietku, zmenu dohody alebo spoločné stanovisko nie je možné prijať.

Európska komisia zastupuje Úniu na účely rozhodovania, či už na zasadnutiach účastníkov dohody alebo v písomných postupoch.

Spoločné stanovisko je nástroj v rámci dohody, ktorý účastníkom umožňuje výnimočne sa odkloniť od ustanovení dohody buď v súvislosti s konkrétnou operáciou alebo sa odkloniť dočasne v prípade nešpecifikovaného počtu operácií. Postupy na dosiahnutie dohody o spoločných stanoviskách sú stanovené v článkoch 54 až 59 dohody. Spoločné stanoviská sa môžu prijímať písomným postupom tak, že účastník nereaguje, pretože sa predpokladá, že nereagujúci účastník navrhované spoločné stanovisko prijíma. To isté platí aj v prípade, keď účastník oznámi, že nezaujme žiadne stanovisko. Odpovede na navrhované spoločné stanovisko sa v zásade predkladajú do 20 kalendárnych dní, pričom túto lehotu je možné predĺžiť o osem kalendárnych dní. Od sekretariátu OECD pre vývozné úvery sa vyžaduje, aby účastníkov informoval o tom, či spoločné stanovisko bolo prijaté, pričom dohodnuté spoločné stanovisko nadobúda účinnosť tri kalendárne dni po tomto oznámení.

¹ V zmysle vymedzenia v článku 5 Dohovoru OECD.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1233/2011 zo 16. novembra 2011 o uplatňovaní určitých usmernení v oblasti štátom podporovaných vývozných úverov a o zrušení rozhodnutí Rady 2001/76/ES a 2001/77/ES (Ú. v. EÚ L 326, 8.12.2011, s. 45).

2.3. Pozícia, ktorá sa má zaujať v mene Únie

V posledných rokoch bolo prijatých niekoľko spoločných stanovísk týkajúcich sa platieb v hotovosti požadovaných od kupujúcich pri operáciách podľa pravidiel dohody. Účastníci prijali 5. novembra 2021 spoločné stanovisko, ktoré navrhla EÚ a ktorým sa znižuje požiadavka na platbu v hotovosti na 5 % [na rozdiel od požiadavky vo výške 15 % stanovenej v článku 11 písm. a) dohody] a zvyšuje sa maximálny limit štátnej podpory na 95 % hodnoty vývozných zmluvy [na rozdiel od 85 %, ako sa stanovuje v článku 11 písm. c) dohody]. Účastníci potvrdili opatrenie ako naliehavý a výnimočný krok potrebný v reakcii na hospodársky pokles v dôsledku zdravotnej krízy spôsobenej pandémiou COVID-19. Spoločné stanovisko z roku 2021, ktoré bolo pôvodne v platnosti do 4. novembra 2022, sa predĺžilo na ďalší rok a jeho platnosť sa teda skončila 4. novembra 2023.

Účastníci prijali 14. decembra 2023 na návrh Spojeného kráľovstva ďalšie spoločné stanovisko k požiadavke na minimálnu platbu v hotovosti. Hoci sa odôvodnenie flexibility v čase spoločného stanoviska z roku 2021 už neuplatňovalo, Spojené kráľovstvo uviedlo, že v čase navrhovaného spoločného stanoviska však existovali osobitné ťažkosti týkajúce sa prístupu verejných/štátnych kupujúcich v krajinách s nízkymi a strednými príjmami, v ktorých pôsobilo, k financovaniu, ako sú zvýšené úrokové sadzby a pretrvávajúce inflačné tlaky. Spoločné stanovisko, ktoré sa uplatňuje do 13. decembra 2024, sa vzťahuje na štátnu podporu vývozných úverov na operácie so štátnymi/verejnými kupujúcimi v krajinách kategórie II s kategorizáciou rizika krajiny od 5 do 7 (vrátane), ako sa stanovuje v článku 22 dohody. V prípade takýchto operácií sa minimálne požadované platby v hotovosti znížia na 5 % hodnoty vývozných zmluvy a limit maximálnej štátnej podpory, ktorú môžu účastníci poskytnúť, sa zvýši na 95 %.

Vzhľadom na objektívnu potrebu Únie konať na základe navrhovaných spoločných stanovísk na medzinárodnej úrovni rýchlo a pružne, Komisia navrhuje, aby Rada umožnila Komisii vypracovať pozíciu, ktorá sa má v mene Únie prijať na zasadnutiach účastníkov dohody OECD o štátom podporovaných vývozných úveroch v súvislosti s budúcimi spoločnými stanoviskami navrhnutými účastníkmi, pokiaľ ide o požiadavku na minimálnu platbu v hotovosti. Konkrétne, pozícia, ktorá sa má v mene Únie zaujať, je zamietnuť akékoľvek budúce spoločné stanovisko k minimálnej platbe v hotovosti navrhnuté účastníkom dohody, pokiaľ bude mať dané spoločné stanovisko horizontálnu povahu a bude sa vzťahovať na viac ako jednu konkrétnu operáciu.

EÚ sa nedomnieva, že by sa neustálym obnovovaním spoločných stanovísk mala dosiahnuť kvázi trvalá zmena podmienok pravidiel dohody týkajúcich sa platieb v hotovosti. Namiesto toho by sa každá takáto úprava mala riešiť v rámci poradných rokovaní medzi účastníkmi. (Takéto diskusie sa začali v marci 2023 a v rámci nich sa preskúmajú všetky parametre akejkoľvek novej zmeny pravidiel dohody o platbe v hotovosti. Pripravuje sa samostatný návrh Komisie na rozhodnutie Rady, ktorý má takúto trvalú zmenu zohľadniť.)

Na základe toho musí byť EÚ schopná zamietnuť budúce návrhy na použitie postupu spoločného stanoviska na ďalšie rozšírenie flexibility. Vzhľadom na to, že sa politický kontext na medzinárodnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ bude v priebehu času pravdepodobne vyvíjať, navrhované rozhodnutie sa bude uplatňovať tri roky po jeho prijatí; následne môže Rada prehodnotiť politiku stanovenú v danom rozhodnutí.

3. PRÁVNÝ ZÁKLAD

3.1. Procesnoprávny základ

3.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody*“.

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom EÚ*“³.

3.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Pravidlá dohodnutého spoločného stanoviska sú nadradené pravidlám dohody len v súvislosti s operáciou alebo okolnosťami uvedenými v príslušnom spoločnom stanovisku. Zatiaľ čo spoločné stanoviská sú pre ostatných účastníkov dohody právne nezáväzné („soft law“), v prípade EÚ predstavujú akty s právnymi účinkami na základe článku 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1233/2011 zo 16. novembra 2011 o uplatňovaní určitých usmernení v oblasti štátom podporovaných vývozných úverov a o zrušení rozhodnutí Rady 2001/76/ES a 2001/77/ES, v ktorom sa uvádza, že „*[u]smernenia obsiahnuté v Dohode o štátom podporovaných vývozných úveroch (ďalej len „dohoda“) sa uplatňujú v Únii. Text dohody je pripojený k tomuto nariadeniu.*“ Keďže sa na spoločných stanoviskách dohadujú účastníci v súlade s postupom stanoveným v článkoch 54 až 59 dohody, do ktorého je zapojený sekretariát OECD pre vývozné úvery, predstavujú takisto akty prijaté medzinárodným orgánom v zmysle článku 218 ods. 9 ZFEÚ.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

3.2. Hmotnoprávny základ

3.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie.

3.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaného aktu sa týkajú spoločnej obchodnej politiky. Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 207 ZFEÚ.

3.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 207 ods. 4 prvý pododsek ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9.

4. UVEREJNENIE PRIPRAVOVANÉHO AKTU

Keďže sa aktom účastníkov dohody zmení Dohoda o štátom podporovaných vývozných úveroch, ktorá tvorí prílohu II k nariadeniu (EÚ) č. 1233/2011, po jeho prijatí je vhodné uverejniť ho v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

³ Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať na zasadnutiach účastníkov dohody OECD o štátom podporovaných vývozných úveroch, pokiaľ ide o spoločné stanoviská týkajúce sa požiadavky na minimálnu platbu v hotovosti

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 4 prvý pododsek v spojení s článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Usmernenia uvedené v Dohode o štátom podporovaných vývozných úveroch (ďalej len „dohoda“) sú transponované, a teda sa stali v Európskej únii právne záväznými na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1233/2011⁴.
- (2) Spoločné stanovisko je nástroj v rámci dohody, ktorý účastníkom výnimočne umožňuje odchýliť sa od ustanovení dohody, a to buď v prípade konkrétnej operácie, alebo dočasne v prípade nešpecifikovaného počtu operácií, napríklad pokiaľ ide o minimálnu platbu v hotovosti podľa článku 11 písm. a) dohody.
- (3) Účastníci dohody (ďalej len „účastníci“) o spoločných stanoviskách rozhodujú písomným postupom v súlade s kapitolou IV oddielom 5 dohody. Spoločné stanoviská sa môžu prijímať písomným postupom tak, že účastník nereaguje, pretože sa predpokladá, že nereagujúci účastník navrhované spoločné stanovisko prijíma. To isté platí aj v prípade, keď účastník oznámi, že nezaujme žiadne stanovisko. Odpovede na navrhované spoločné stanovisko sa v zásade predkladajú do 20 kalendárnych dní, pričom túto lehotu je možné predĺžiť o osem kalendárnych dní. Krátka lehota poskytnutá na reakciu na navrhované spoločné stanovisko spolu so skutočnosťou, že absencia reakcie znamená súhlas, odôvodňujú potrebu rámcového rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ.
- (4) Je vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má v mene Únie zaujať v písomnom postupe účastníkov k navrhovaným spoločným stanoviskám, keďže prijaté navrhované spoločné stanovisko bude môcť rozhodným spôsobom ovplyvniť obsah práva Únie na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1233/2011 zo 16. novembra 2011 o uplatňovaní určitých usmernení v oblasti štátom podporovaných vývozných úverov a o zrušení rozhodnutí Rady 2001/76/ES a 2001/77/ES.
- (5) Vzhľadom na urýchlený postup stanovený v dohode o prijatí tohto spoločného stanoviska je v záujme Únie, aby sa takéto pozície na úrovni EÚ urýchlene stanovili a aby tak Únia mohla účinne vykonávať svoje práva podľa dohody. Týmto

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1233/2011 zo 16. novembra 2011 o uplatňovaní určitých usmernení v oblasti štátom podporovaných vývozných úverov a o zrušení rozhodnutí Rady 2001/76/ES a 2001/77/ES (Ú. v. EÚ L 326, 8.12.2011, s. 45).

rozhodnutím sa preto stanovuje účinný a urýchlený postup na stanovenie pozície, ktorá sa má zaujať v mene Únie v súvislosti s akýmkoľvek budúcim spoločným stanoviskom k minimálnej platbe v hotovosti navrhnutým účastníkom dohody, pokiaľ má takéto spoločné stanovisko horizontálnu povahu a vzťahuje sa na viac ako jednu konkrétnu operáciu.

- (6) EÚ sa nedomnieva, že by sa neustálym obnovovaním spoločných stanovísk mala dosiahnuť kvázi trvalá zmena podmienok pravidiel dohody týkajúcich sa platieb v hotovosti. Namiesto toho by sa každá takáto úprava mala riešiť v rámci poradných rokovaní medzi účastníkmi. Na tomto základe sa v tomto rozhodnutí stanovuje, že EÚ by mala byť vo všeobecnosti schopná zamietnuť budúce návrhy na použitie postupu spoločného stanoviska na ďalšie rozširovanie flexibility týkajúcej sa pravidiel platieb v hotovosti podľa článku 11 písm. a) dohody.
- (7) Ak sa počas rokovaní v rámci pracovnej skupiny Rady pre vývozné úvery dospeje k záveru, že odchýlka od pozície stanovenej v tomto rozhodnutí je vhodná, Komisia má vždy možnosť predložiť návrh rozhodnutia Rady, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má prijať v mene Únie a ktorá sa odchyľuje od pozície stanovenej v tomto rozhodnutí. Týmto rozhodnutím v skutočnosti nie je dotknuté právo Komisie predložiť, a to aj z vlastnej iniciatívy, návrh rozhodnutia Rady, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má prijať v mene Únie a ktorá sa odchyľuje od všeobecnej pozície stanovenej v tomto rozhodnutí.
- (8) S cieľom zabezpečiť, aby Rada mohla pravidelne posudzovať a v duchu lojálnej spolupráce medzi inštitúciami Únie zakotvenej v článku 13 ods. 2 Zmluvy o ZEÚ v prípade potreby revidovať politiku uvedenú v tomto rozhodnutí, sa toto rozhodnutie môže pravidelne preskúmať,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má prijať v mene Únie písomným postupom účastníkov dohody o štátom podporovaných vývozných úveroch, pokiaľ ide o budúce návrhy ostatných účastníkov na spoločné stanoviská týkajúce sa požiadavky na minimálnu platbu v hotovosti, je zamietnuť akékoľvek budúce spoločné stanovisko predložené účastníkom v súvislosti s požiadavkou na minimálnu platbu v hotovosti podľa článku 11 písm. a) dohody, ak má takéto spoločné stanovisko horizontálnu povahu a vzťahuje sa na viac ako jednu konkrétnu operáciu.

Článok 2

Komisia predkladá v dostatočnom predstihu pred každým zasadnutím účastníkov pracovnej skupiny Rady pre vývozné úvery na prerokovanie dokument obsahujúci navrhované spoločné stanoviská uvedené v článku 1, ktoré sa majú na danom zasadnutí prerokovať.

Článok 3

Toto rozhodnutie posúdi a prípadne zreviduje Rada na návrh Komisie najneskôr tri roky po prijatí tohto rozhodnutia.

Článok 4

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

Uplatňuje sa tri roky po jeho prijatí.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedníčka*